

לאן נעלמו שני מיליון הדולארים של המיפעל שצבר

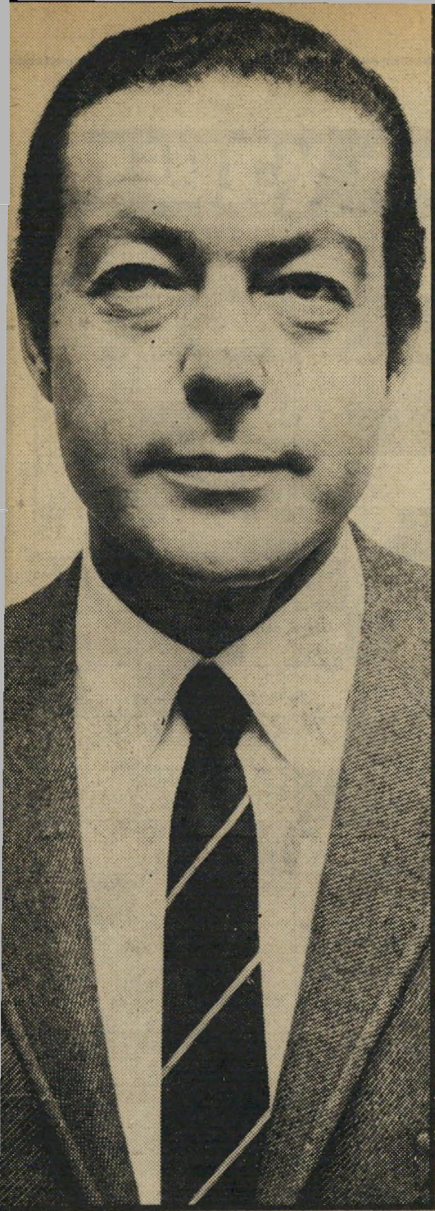
20 מיליון לירות הפסדים על חשבון המדינה?

האם הוברחו

הנרצח סריגי סטיל בע"מ.

יהמשך לכחככו מיום 18 באוגוסט 1972, ברצוננו להדגיש בפניך כי נראה ממצאי בדיקתנו כי הנחלה הברח סריגי סטיל בע"מ בצעה פעולות בנגוד להוראות המפקח על טבעת זר -

המיליונים?

הנוכחי של סריגי סטיל - זועק שבעי תיים לשמיים. שכן החומר המאשים גלוי ומצוי בי בית-המשפט מזה שבועות. אולם לא רק המשטרה הדהימה באפס-המעש שלה. גם כונס הנכסים של המפעל, עו"ד גרשון תמיר, וגם מנהליו מטעם בית-המשפט - מסרבים ליוזם חקירה, בעניינים הנראים לכאורה כפלייליים.

חשד של

בלוף פיננסי

תחילתה של כל הפרשה בוועידה הכלכלית שהתכנסה בארץ לאחר מלחמת ששת הימים. באותה ועידה נפגש המהנדס יצחק לבנטר עם קבוצת מש"קיעים מדרום-אפריקה, בראשות אהרון סירל ומוריס שפר.

לבנטר היה בשעתו בעל 50% ממפעל הענק טיבי דימונה. שותפו או היה איש העסקים מאיטליה יצחק גולדשטיין, ש הוא גם בעל סוכנות פיאט בישראל. לטיבי דימונה היה הסכם לקניית חומרי-גלם מחברה גרמנית בשם גלנצשטוף. לאחר מלחמת ששת הימים, הסתבר טיבי דימונה בחובות גדולים, עבר לבעד לותו של הבנק לפיתוח התעשייה, לו נשאר המפעל חייב 40 מיליון ל"י. הבעלים, כמובן, לא שילמו אפילו פרוטה מן ההפסדים. לבנטר עצמו מכר את חלקו לגולדשטיין שנתיים קודם לכן. עיסקת-המכירה נערכה בשווייץ, וכפי ש נמסר היתה התמורה 700 אלף דולר.

לאחר שהחל הבנק לפיתוח התעשייה לנהל את המפעל - התברר לו כי ה מפעל משלם תמורת חומרי-הגלם פי שניים מן המחיר הרגיל. מייד הועלה חשד כי חלק מן המחיר המופרז מוחזר לבעלים בהסתר בחו"ל. המסקנה: ה הפסדים של המפעל בארץ - נגרמו בגלל התשלום המופרז עבור חומרי-גלם, ממנו קיבלו הבעלים חלק בחזרה.

חשד חמור זה הועלה בבית-המשפט בהקשר לעניין אחר. החשד לא הוכח עד היום, לאחר שחקירת הבנק לפיתוח התעשייה בכיוון זה הופסקה באמצע, שכן הבנק לא רצה לסבך את המשקיעים מאיטליה - שהם מראשי המגבית שם. אולם מה שהתגלה בשלב הראשוני של החקירה, היה כבר מספיק כדי למנוע מן הבנק להחזיר לגולדשטיין חמישה מיליון ל"י, אותן תבע תמורת מניותיו במפעל.

כשבמתחתו הנסיון העשיר שצבר בטיבי דימונה, התחבר יצחק לבנטר עם קבוצת סירל, ושוב נערך הסכם עם החברה הגרמנית גלנצשטוף. ושוב הוקם מפעל נוסף באשקלון ונקרא

סיימה המשטרה את החקירה בפרשת הברחת 30 מיליון דולר מישראל עלידי סוכני I.O.S. קרן ההשקעות של ברני קורנפלד. כך לא הצליחה המשטרה למצוא הוכחות מרשיעות בפרשות נתיבי נפט ואוטוקרט.

הפנייה שנעשתה השבוע לבית-המשפט כי יורה לפרקליטות המדינה לפתוח בחקירה - ולא למשטרה - לא היתה מקרית. לפחות בשתי פרשיות גדולות - מאיר לנסקי ומוטי פרידמן - החלה הפרקליטות בעצמה לחקור, לאחר שה משטרה לא הצליחה להשיג חומר מרשיע.

הדוגמה האחרונה בשרשרת - המקרה

עובדות היו מסובכות להפליא. אולם תמציתן הסתכמה, בפשטות, בקביעה אחת ויחידה:

מפעל סריגי סטיל קיבל בארצות-חוץ, תמורת יצוא שביצע, סכום-ענק של שני מיליון דולר - ולא העבירו לארץ, כנדרש בחוק.

האם היתה כאן, אולי, רק עבירה טכנית קלה? או שמא הברחה, פשוטו כמשמעו?

זאת, יקבע בית-המשפט. אולם השבוע, קשה היה להתעלם מעובדה נוספת, שזועקה לעין:

העובדה שסריגי סטיל שקע בחובות ענק, בארץ - חובות שהגיעו לעשרים מיליון ל"י, רובם ככולם, כמובן, כספים ממשלתיים.

אם היו שני מיליון הדולר המסתוריים חוזרים לארץ ונכנסים לקופת החברה בישראל - הם היו הולכים לקיוון ההפסדים, והנושים היו שמים עליהם ידיהם. אך כל עוד נשארו שני מיליוני הדולרים בחו"ל - הם נותרו בכיסו בעליהם. זאילו בארץ, נותרה הממשלה עם הפסד נוסף של כספי הציבור - הפסד שנגרם בחלקו בגלל אי-החזרת הדולרים.

חקירה

נגד המנהל

שבוע, נראה היה שפרשת שני מיליון הדולר לא היתה הפרשה הרגילה יחידה ברשת הסוככה שנטוטה סביב מפעל הטווייה:

לא פחות תמוהה היתה התנהגות ה משרדה.

כאשר חושדת משטרת ישראל באזרח סתם, כי הוא מנסה להוציא בכיסו לחו"ל כמה מאות דולר מעל הקצבה הנדיבה, המותרת לו לפי החוק - נעצר העבריין ונשפט ברעש גדול. אולם כאשר אישיות כלכלית כבודה מאשימה בבית-המשפט אנשי-עסקים כבודים אף הם, כי העלימו שני מיליון דולר השייכים לי מדינה - חל פתאום קיפאון מפתיע אצל החוקרים.

הגיעו הדברים לידי כך, שבימים אלה נאלץ המאשים לפנות לבית-המשפט בקשה כי יורה על פנייה לפרקליטות המדינה, על-מנת לערוך חקירה נגד מנהל חברת סריגי סטיל בע"מ, אהרון סירל... בקשר להעלמת רכוש בסך שני מיליון דולר.

קשה היה השבוע להשתחרר מהרושם כי החוק המחייב את משטרת ישראל לפעול על-סמך כל חשד של עבירה נעלם מידיעתה כאשר החשוד האפשרי איננו אזרח דלפון, אלא איש-עסקים מכובד. דוגמאות? בבקשה: עד היום לא

חוש השני

המונזס יצחק לבנטר, מנהל בית-החרושת סריגי-סטיל, שטבע לחקור מי גודס להפסדים, ועבור מי משמשים החושים שמייצרת החברה חוטי-שני מודים. למעלה: קטע ממכתבו המאשים של רואה-חשבון ברוידא, אודות מית-צאיו החמורים על המתרחש בחברה.

המושך בחוטים

אהרון סירל, המשקיע הדרום-אפריקאי שהיה הבעלים העיקרי של סריגי-סטיל, פיטר את מנהל החברה יצחק לבנטר, כאשר זה תבע לחי קור מדוע נגרמים הפסדי-ענק בחברה.

שמו בישראל סריגי סטיל, במפעל הושקעו בתחילה כ-14 מיליון ל"י, מזה כ-10 מיליון מענק והלוואה של ממשלת ישראל. את היתר השקיעו המשקיעים.

כך, מכל מקום, סברו בתחילה הכל. אולם כיום מתברר, מתיקי בית-המשפט, כי הכספים שהשקיעו המשקיעים - ניתנו להם בעצם בהלוואה עליידי גלני צשטוף - ששיעורה את מיותיהם כי ערבוני.

חלוקת המניות היתה: 65% בידי הדרום-אפריקאים, היתר בידי קבוצת לבנטר. לבנטר גם ניהל את המפעל החל לשלוח משלוחי-יצוא גדולים לארה"ב. הסוכן בארה"ב היתה חברה בשם דזירה טקסטיל קורפוריישן - חברת בת של חברת דזירה של אהרון סירל בדרום-אפריקה.

מסקנות

חמורות ביותר

עד סוף 1971 - היינו בשנה הראשונה של היצוא - צבר המפעל הפסדים של מיליון ל"י. מאז החלו ההפסדים (החשד בעמוד 22)

למרות החשד הכבד כי זה מה ש אירע בהסכם בין גלנצשטוף לסיבידימוי, אין כרגע כל הוכחה לכך כי זה מה שאירע גם בין גלנצשטוף לסריגי-סטיל - דהיינו, הסכם שיבטיח לחברה הגרמנית מחיר מופרז עבור חומרי-הגלם ש היא סיפקה לסריגי-סטיל, ושזו היתה הסיבה להלוואה הנדיבה של הגרמנים. יש לזכור כי מזה חמש שנים שרוי ענף הסיבים המלאכותיים בעולם במשבר חמור, ושלוש חברות-הענק המייצרות סיבים אלה (גלנצשטוף הגרמנית, המייצרת את הדיוולן לופט, I.C.I. הבריטית, ומונסאנטו האמריקאית, המייצרת את ה אקרילן) מוכנות לכל מאמץ כדי למצוא שוק לתוצרתן.